

MAGYAR HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 28 korona, félévre 14 korona, negyedévre 7 korona, egy óra 2 kor. 40 fillér.
EGYES SZÁMOK: HELYBEN 8 fillér, vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő és laptulajdonos:

M á r k u s M i k s a

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Báthory-utca 3. szám.
 Szerkesztőségi telefon 36—86. Kiadóhivatali telefon 44—09.
 Interurbán telefon b—78.

A drágaság.

Egy pár nap óta a legaktuálisabb és legtöbbet vitatott kérdés a drágaság kérdése a fővárosban és az egész országban. A bécsi események következtében fokozott figyelemmel fordult a közvélemény azok felé a lehetetlen állapotok felé, amelyek különösen a fővárosban uralkodnak az élelmiszerek árusítása és a lakásbérek terén. A „Magyar Hirlap“ olvasóközönsége meggyőződhetett az élelmiszeruzsoraról és a lakbérékkel folytatott lelkiismeretlen üzérkedésekről szóló tudósításainkból arról, hogy a budapesti embert elviselhetetlen teherrel nyomja egyrészt az élelmiszerek, másrészt pedig a lakások végtelenségig felszrófolt ára és meggyőződést szerezhetett arról is, hogy a segítség mindkét oldalon elodázhatatlan, elhalaszthatatlan. Nagyon rosszul ismeri azonban az a drágaság kérdését, aki azt hiszi, hogy csak a fővárosban sujtják a magas árak a szegény embert, mert, hiszen a vidéken éppen ilyenek az állapotok. Miután azonban a fővárosban mégis a legnyomasztóbb a drágaság, a segítségnek is itt kell legelőbb és legradikálisabb uton megtörténnie. Budapesten első sorban a főváros vezetőségétől várja mindenki a segítséget, vagy legalább is a kezdeményezést. Mert az kétségekivül bizonyos, hogy hathatós kormánytámogatás nélkül a főváros nem érhet el végleges eredményeket. A vi-

déken, ahol a főváros árai mintegy zsinórmértékként szerepelnek, amelyekhez minden valamire való élelmiszeruzsorás kötelességének tartja igazodni, csakis a kormány sürgős intézkedése és hathatós segítsége változtathatja meg a mai állapotokat. Ma tehát úgy áll a dolog, hogy a drágasági kérdés vitásánál az egész közvélemény a kormány felé fordul és onnan várja a segítséget.

Az élelmiszerek drágaságánál minden lépten-nyomon előtérbe szokás tolni a huskérdést, holott ugyanilyen arányban, sőt még nagyobb mértékben emelkedett a többi élelmiczikkére ára is. A szegény nép sokkal több burgonyát és kenyeret fogyaszt, mint húst és a legszomorúbb az, hogy éppen ezeknél a tömegfogyasztásra szánt cikkeknel tapasztalható a legindokolatlanabb, legnagyobb áremelés. A budapesti drágaság megszüntetésére, vagy részleges csökkentésére újabban is megtette már a főváros a kezdeményező lépéseket. Tegnap délután ugyanis a polgármester elnöklése és a kerületi vezető férfiak részvétele mellett értekezlet volt a városházán, ahol számos, figyelemre méltó tervet vetettek föl a résztvevők a drágaság enyhítésére. A huskérdést természetesen nem oldhatja meg egyedül és hamarosan a főváros, mert ez részben a törvényhozás útján történhetik meg, részben pedig hosszabb átataku-lásokat igényel. Ezzel szemben azonban a többi élelmiszerek területén már

lelkőzelebb is árcsökkenés várható, mert a tegnapi értekezleten kifejtett elvek és gondolatok alapján a főváros élelmiszeri osztályának vezetője terveket fog kidolgozni és több előzetes intézkedést is tesz. A főváros nem késik más oldalról sem az alapos segítséggel. A mindennapi kenyér drágítását úgy akarja megakadályozni, hogy a közönségi kenyérgyárat, amelynek árai eddig is a legüdvösebben szabályozták a pékenyér árát, kibővíti és üzemét a mostani üzem háromszorosára emeli. Ilyenformán tisztességes konkurrencziát kezd a főváros a pékekkel, akiket az indokolatlan áremelésektől mindenkor visszafognak tartani a kenyérgyár szolid árai.

A kenyérkérdéssel teljesen egyenrangú fontosságú a lakáskérdés, amelyben a főváros eddig is a legrokonszenvesebb álláspontot foglalta el. Egy pár év alatt több ezer kislakást és bérházat épített, hogy ezzel is enyhítsen a lakáshiányon és hajlékot nyújtson a kiszorított szegény nép egy részének. Bárczy István polgármester és Vázsonyi Vilmos nevéhez fűződik ez a szociális akció, amely korántsem ért még véget. A főváros folytatja a kislakásépítéseket és mindent elkövet, hogy a magyar főváros szegénye, a féktelen és határt nem ismerő lakásuzsora minél előbb megszűnjék. Hogy azonban ezen a téren is csak a kormánytól várható az igazi, a döntő fontosságú segít-

ség, az kétségbevonhatatlan tény. Hogy a kormány belátja-e, elismeri-e ezt és végül a cselekvés terére lép-e, az nagyon is kétségbevonható dolog. Legalább is az előjelekből és a kormánynak a huskérdéssel szemben tanúsított állásfoglalásából ez következtethető.

Mindenesetre üdvös dolog tisztában lenni azzal, hogy mi is a magyar kormány álláspontja a huskérdésben és milyen uton akar rajtunk segíteni. A feleletet erre a kérdésre megadta tegnap a miniszterelnök, aki tegnap fogadta a Husiparosok Országos Szövetségének a küldöttségét. Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő gyors elintézésre váró kérdéseket terjesztett Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök elé, aki válaszában elismerte, hogy gondoskodásra okvetlen szükség van, de a segítség módozatairól egyáltalában nem nyilatkozott, sőt a szokástól eltérőleg még ígéretet sem tett. Érdekes különben bővebben is foglalkozni a kormányelnök beszédével. Elméleti fejtegetésekkel, az evolúció törvényeinek ismertetésével traktálta Khuen-Héderváry a husiparosokat, azután azt amindenekelőtt meglepő kijelentést tette, hogy az ugynevezett agrár jelszaváknak nem tulajdonított sohasem olyan jelentőséget, mint egyidőben egyesek, akik az államkormányzatban is komolyan vették azokat. Miért ez a kijelentés, kérdezhetnénk, ha nem tudnók, hogy csupán arra való, hogy elfoódjék vele a lényegét és a komolyan kimondott frázissal téves következtetéseket fedezzenek. A miniszterelnöknek van egy másik kijelentése a tegnapi beszédben, amely még több gondolkodásra ad okot. „Nem szabad elzárkóznunk attól, — ugymond — hogy javítsunk a helyzeten, ha mindjárt bizonyos időben történt is oly rendelkezés, amely ma már nem tartható fenn, hogy nem szabad csakis azért, mert valahol egy paragrafus van, ezt váltig fentartani, ha mindjárt a másik oldalon

az emberek éheznek is miatta, hanem a változott viszonyok következtében azt a paragrafust kell megváltoztatni.“ Így érvelt a miniszterelnök, de egy szóval sem mondta, hogy melyik paragrafust akarja megváltoztatni. Nagyon is aggódunk, hogy milyen paragrafusról volt szó tegnap a kormányelnök beszédében. A kiegyezés paragrafusain akar rést ütni a kormány és az osztrák követeléseknek szándékozik ilyenformán teret nyitni. Csakhogy ilyen uton még mindig csak az osztrák érdekek nyerne kielégítést és Magyarországon a drágaság változatlanul megmarad, sőt valószínűleg fokozott mérvet fog ölteni. A miniszterelnök kijelentése nagyon sok gondolkozásra ad okot más oldalról is, mert valószínű, hogy a kormány máris elejtette azokat a kárpótlásokat és ellenszolgáltatásokat, amelyeket a huskérdés megoldása tárgyában engedményeinkkel szemben követeltek az előző kormányok.

És ezek után sietett kijelenteni a miniszterelnök, hogy a kormány igenis, nagyon komolyan veszi azt a kötelességet, hogy segítsen mindnyájunk baján, a drágaságon és már legközelebb is arra akarja szentelni munkájának egyik részét, hogy felkutassa mindazon eszközöket, amelyekkel az ország e baján segíthet. Tehát még csak az eszközök után kutat a kormány, holott az éhség és a türehetetlen nyomor az utcára kergeti az embereket és a tömeg olcsóbb kenyérért és tejért kiált az országház fényes palotája előtt. Jól meg kell érteni, nem pecsenyéért, hanem a mindennapi élelmezés legegyszerűbb eszközeiért. De a kormányelnök megígérte, hogy a kormány komolyan veszi a feladatát, hogy segítsen a népen. Bár okunk van kételkedni a kijelentés belső komolyságában, mégis várjuk a kormány intézkedéseit. És pedig rövid időn belül, mert hiszen így ígérte Khuen. Mielőbb szeretnénk látni a segítség egyes eredményeit, mert hiszen a drágaság már fojtogatja a pesti népet.

Nemcsak az utca népét, hanem az ország egész lakosságát és mindenkit, aki az állam gépezetében szerepét játszik. Egy pár héten belül majd eldül, hogy tényleg akar-e ez a kormány tenni valamit értünk, vagy csupán beszélni és ígérni tud.

A politikai helyzet.

(Az obstrukció. — Egy kis szünet készül. — Az új hadügyminiszter kinevezése. — A vitarendező bizottság.)

A Magyar Hirlap tudósítójától.

A technikai obstrukciót ma beszéd tarkította. A helyzet változatlan. Ezt állapítják meg a kormánypárton és így vélekednek a baloldalon is.

Berzeviczy Albert a képviselőház elnöke ma visszaérkezett háromnapos szabadságáról és átvette megint hivatala vezetését. A fővárosba érkezett ma Tisza István gróf is.

A jövő hónap elejére kurta szünet készül. Október negyedikén a király nevenapján a Ház szünetel, de nem tart ülést az október hatodikai aradi gyászemléknapon sem. A negyedik, hatodik és a vasárnapos nyolcadika közé egy csütörtöki és egy szombati nap esik, amelyet a Ház majd elenged magának, úgy hogy a szünet ilyenformán negyedikétől nyolcadikáig bezárólag, tehát öt napig tartana.

Amit itt már mindenki tudott, azt most félhivatalosan is jelentik, hogy ugyanis a király felmentette állásától Schönaich báró közös hadügyminisztert és kinevezte helyére Auffenberg Mór lovagot, gyalogsági tábornokot. A hivatalos kinevezés a Rendeleti Közlöny legközelebbi számában jelenik meg.

*

Az új hadügyminiszter kinevezése.

Bécsből táviratozzák a Budapesti Tudósítónak: Ő felsége Auffenberg Mór lovag szerajevói vezénylő tábornokot, eddigi szolgálata alól való egyidejű felmentése mellett, közös hadügyminiszteré kinevezte; ezzel egyidőben történt meg Schönaich Ferencz báró eddigi közös hadügyi-